

K. MARX
F. ENGELS

VALITUT
TEOKSET

I
OSA

KAIKKIEN MAIDEN PROLETAARIT, LIITTYKÄÄ YHTEEN!

LIBRARY OF THE

UNIVERSITY OF TORONTO

**NKP:n KARJALAN ALUEKOMITEAN PUOLUEHISTORIAN
INSTITUUTTI — NKP:n KK:n MARXISMIN-LENINISMIN
INSTITUUTIN FILIAALI**

KARJALAN ASNT:n VALTION KUSTANNUSLIIKE

K. MARX
F. ENGELS

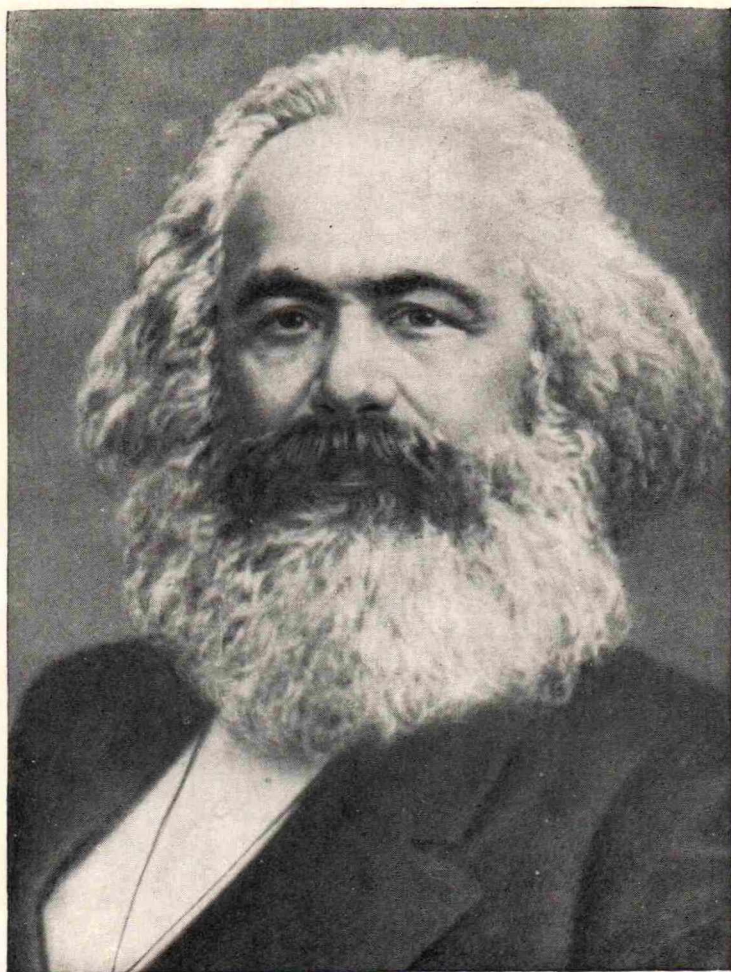
VALITUT
TEOKSET
KAHDESSA OSASSA

*
I
OSA

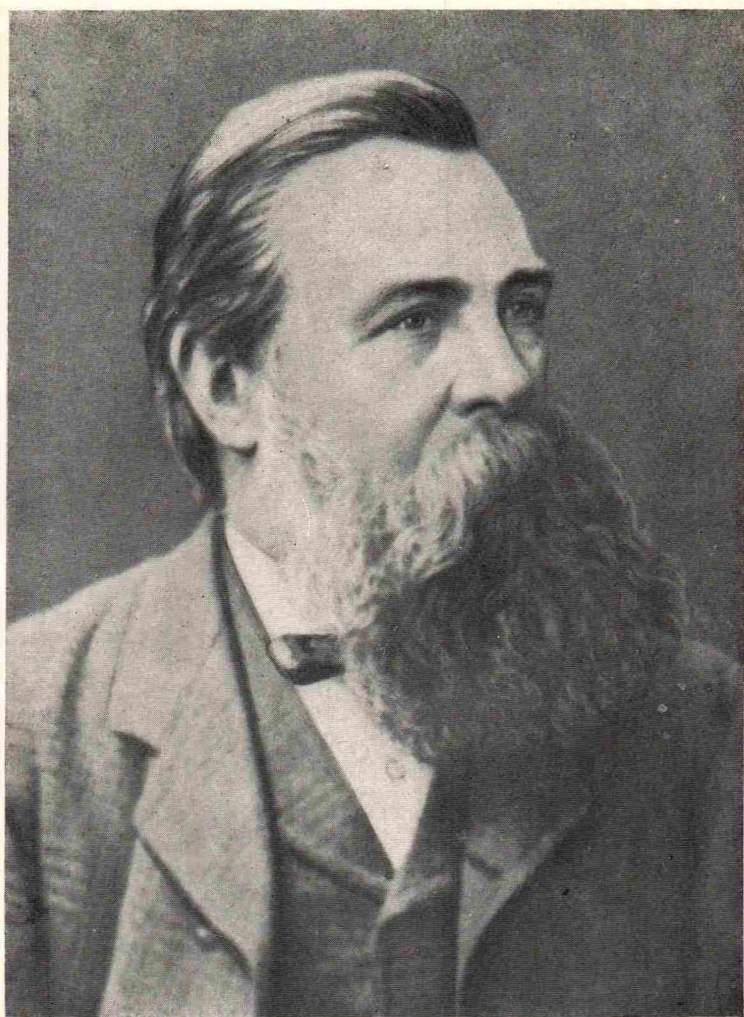
PETROSKOI—1958

Karl Marx

F. Engels

*Käsillä oleva teos on toimitettu NKП:n KK:n Marxisin-
leninisin instituutin vuonna 1955 julkaiseman K. Маркс—
Ф. Энгельс, Избранные произведения (K. Marx—F. Engels,
Valittuja Teoksia)-nimisen kaksiosaisen kokoelman 1. osan
mukaisesti.*

*Lähdekirjallisuutta koskevat alaviitehuomautukset tarkoitta-
vat venäjänkielisiä painoksia, mikäli toisin ei ole osoitettu.*

Toimitus

VENÄJÄNKIELISEN PAINOKSEN ESIPUHE

Tähän kokoelmaan on otettu Marxin ja Engelsin tärkeimpiä teoksia, joissa valaistaan kaikkia kolmea marxilaisuuden perusosaa — filosofiaa, poliittista taloustiedettä ja sosialismia. Marx ja Engels muokkasivat kriittisesti kaiken sen parhaan, mihin inhimillinen ajattelu oli päässyt filosofian, poliittisen taloustieteen ja sosialismin alalla, tekivät yleistävät johtopäätökset siitä kokemuksesta, jonka oli antanut sorrettujen luokkien orjuuttajiaan vastaan käymä satoja vuosia jatkunut taistelu, ja loivat tieteellisen sosialismin opin, joka oli vallankumouksellisenä mullistuksena ja uuden aikakauden alkuna yhteiskunnallisen ajattelun kehityksessä.

Kaikkien muiden filosofisten ja poliittisten systeemien vastakohtana marxilaisuus edustaa työväenluokan ja kaikkien työtätekevien perusetuja. Marxilaisuus ei ole yksilöjen tai erillisten lahkokuntien perustajien oppi, vaan oppi, joka vetoaa proletariaattiin ja jonka tehtävänä on olla kompassina proletariaatin vallankumouksellisessa taistelussa. Marxilaisuus on työväenluokan lippu, uskontunnustus, se on selittänyt työväenluokalle, että tämän historiallisena tehtävänä on vapauttaa ihmiskunta kaikenlaisesta sorrosta ja riistosta, ja osoittanut tien kommunistisen yhteiskunnan rakentamiseen. Siinä on marxilaisuuden voima, se tekee sen voittamattomaksi.

Marxilaisuus raivasi itselleen tietä käymällä leppymätöntä taistelua taantumuksellista idealistista filosofiaa vastaan, porva-

rillista poliittista taloustiedettä vastaan, lahkokuntalaista ja pikkuporvarillista sosialismia vastaan.

Klassillisen selityksen tieteellisen sosialismin perusajatuksista Marx ja Engels antoivat kuuluisassa ohjelma-asiakirjassa „Kommunistisen puolueen manifestissa”, jolla tämä kokoelma alkaa. „Tässä teoksessa”, sanoi Lenin, „on nerokkaan selvästi ja havainnollisesti hahmoteltu uusi maailmankatsomus, johdonmukainen materialismi, joka käsittää myös yhteiskunnallisen elämän alan, dialektiikka, kaikinpuolisin ja syvällisin oppi kehityksestä, teoria luokkataistelusta ja uuden, kommunistisen yhteiskunnan luojaan, proletariaatin maailmanhistoriallisesta vallankumouksellisesta tehtävästä”. „Kommunistisen puolueen manifesti” antoi kaikkien maiden miljoonille proletaareille teoreettisen asean, jota he voivat käyttää taistelussa kapitalistista orjuutta vastaan, se näytti heille tulevaisuuden, hahmotteli heille taisteluhenkisen toimintaohjelman.

Kokoelmaan otetut Ranskan 19. vuosisadan historiaa käsittelevät Marxin kolme teosta — „Luokkataistelut Ranskassa”, „Louis Bonaparten brumairekuun kahdeksastoista” ja „Kansalaisista Ranskassa” — ovat loistavia näytteitä historiallisen materialismin metodin käyttämisestä historian konkreettisten tapahtumien analysoinnissa. Samalla niillä on suuri teoreettinen merkitys: niissä kuvastuu proletaarista vallankumousta ja proletariaatin diktatuuria koskevan marxilaisen opin kehitys. Proletariaatin liikkeen todellisena johtajana Marx itse otti oppia joukoilta, näiltä historian luojiilta, ja rikastutti vallankumouksellista teoriaa niiden taistelun antamalla opetuksilla. Vuosien 1848—1849 vallankumouksen rikas kokemus antoi sysäyksen valtiota koskevien Marxin katsomusten kehittämiseksi ja konkretisoimiseksi. Kun „Kommunistisen puolueen manifestissa” oli esitetty vasta yleinen määritelmä siitä, että proletariaatti joutuu kiertämättä valloittamaan valtiollisen vallan, niin teoksessa „Louis Bonaparten brumairekuun kahdeksastoista”, tehdessään yleistäviä yhteenvedoja Ranskassa vv. 1848—1851 käydyin luokkataistelun kokemuksesta, Marx tuli siihen johtopäätökseen, että proletariaatin diktatuuriin pystyttämistä varten on ennen kaikkea murskettava vanha sotilas- ja virkavallan koneisto, porvariston luokkaherruuden koneisto. Pariisin kommunardien sankarillinen urotyö johti

siihen, että Marx otti uuden, tavattoman tärkeän askelen oppinsa kehittämässä. Analysoidessaan teoksessaan „Kansalaislainsotaa Ranskassa” kansanjoukkojen yritystä muodostaa Pariisissa työväen oman valtion Marx teki johtopäätelmän, ettei parlamentaarinen tasavalta, vaan nimenomaan Pariisiin Kommunistin tyyppinen valtio-organisaatio on proletariaatin diktatuurin tarkoituksenmukaisin muoto. Ja vihdoin „Gothan ohjelman arvostelussa” — kuuluisassa asiakirjassa, joka on tähdätty niitä opportunisteja vastaan, jotka yrittävät vääristellä marxilaisuuden vallankumouksellista henkeä — Marx osoittaa tarpeelliseksi ja historiallisesti välttämättömäksi sellaisen valtiollisen siirtymäkauden, jonka valtiona täytyy olla proletariaatin vallankumouksellisen diktatuurin. Tässä teoksessaan, jonka teoreettinen ja käytännöllinen merkitys on arvaamattoman suuri, Marx ensi kerran määrittelee tunnetun väittämän sosialismista ja kommunismista, osoittaen ne uuden, kommunistisen yhteiskuntajärjestelmän kehityksen kahdeksi vaiheeksi.

Erottamattomassa sisäisessä yhteydessä proletariaatin sosiaalisiin on dialektinen materialismi — vallankumouksellisen proletariaatin maailmankatsomus: „Marxilaisuus”, kirjoitti Stalin, „ei ole vain sosialismin teoria, se on myös ehjä maailmankatsomus, filosofinen systeemi, josta sinänsä johtuu Marxin proletariaatin sosialismi”.

Teoksessa „Teesit Feuerbachista”, jonka Engels luonnehti „ensimmäiseksi uuden maailmankatsomuksen nerokkaan idun sisältäväksi asiakirjaksi”, Marx osoitti jo vuonna 1845 filosofian ja yhteiskunnallisen käytännön välisen erottamattoman yhteyden. Proletariaatin, vallankumouksellisen luokan kutsumuksena on maailman uudistaminen, ja siksi sen filosofiana voi olla vain dialektinen materialismi, joka on ainoa todella tieteellinen maailmankatsomus. Samalla kun Marx ja Engels toivat esiin idealismin ja materialismin välisen taistelun luokkaluonteen, he puolsivat puoluekantaisuuden periaatetta filosofiassa. „Marx ja Engels”, kirjoitti Lenin, „olivat alusta loppuun saakka puoluekantaista filosofiassa, he osasivat paljastaa kaikissa ja kaikenlaisissa „uusimmissa” suunnissa sen, missä ne poikkesivat materialismista ja myötäilivät idealismia ja fideismia”.

Esipuheessaan teokseen „Poliittisen taloustieteen arvostelua” Marx esitti nerokkaan määritelmän historiallisen materialismin olemuksesta, so. dialektisen materialismin väittämien soveltamisesta yhteiskunnalliseen elämään.

Klassillisiin teoksiin, joissa marxilaisuus on esitetty ehjänä maailmankatsomuksena, kuuluu Engelsin teos „Sosialismin kehitys utopiasta tieteeksi”. Tämä teos käsittää kolme lukua „Anti-Dühringistä”, jotka Engels varta vasten muokkasi uudelleen antaakseen työläisille kansantajuisten esityksen marxilaisesta opista. Engels luonnehtii lyhyesti marxilaisuuden kolmea perusosaa ja osoittaa, että Marx, joka loi uuden, kaikista aikaisemmista yhteiskunnallisista opeista laadullisesti eroavan maailmankäsityksen, oli muokannut kriittisesti maailmankulttuurin kaikki saavutukset.

Engelsin teos „Ludwig Feuerbach” on taisteluhenkistä materialistisen maailmankatsomuksen puolustamista ja perustelemissa. Siinä Engels esittää klassillisen määritelmän filosofian peruskysymyksestä — ajattelun suhteesta olemiseen, hengen suhteesta luontoon — kysymyksestä, joka jakaa filosofit kahteen leiriin: idealistien leiriin ja materialistien leiriin. Teoksissaan „Sosialismin kehitys utopiasta tieteeksi” ja „Ludwig Feuerbach” Engels tähdentää Marxin materialistisen dialektiikan ja Hegelin idealistisen dialektiikan vastakkaisuutta ja tuo esiin Feuerbachin metafyyssillisen materialismin puutteellisuudet ja rajoittuneisuuden.

Suuri teoreettinen merkitys on kokoelmaan otetuilla Marxin ja Engelsin eri kirjeillä, joissa käsitellään historiallisen materialismin kysymyksiä. Annenkoville ja Weydemeyerille osoittamissaan kirjeissä Marx muotoilee lyhyesti sen uuden, mitä hän oli tuonut yhteiskunnallisen kehityksen ja luokkataistelun teoriaan. Kokoelmaan otetuissa vuosina 1890—1894 kirjoitetuissa kirjeissä Engels esiintyy jyrkästi materialistisen historiankäsityksen vulgärisoimista vastaan sekä yhteiskunnallisen kehityksen ja luokkataistelun ideologisen tekijän aliarvioimista vastaan.

Esikuvana historiallisen materialismin teorian mestarillisesta soveltamisesta yhteiskunnallisen kehityksen historiaan on Engelsin teos „Perheen, yksityisomistuksen ja valtion alkuperä”. Engels tuo siinä esiin perheen, suvun, yksityisomistuksen, luok-

kien ja valtion alkulähteet, osoittaa niiden kehityksen lainmukaisuuden ja niiden riippuvaisuuden aineellisesta tuotantotavasta ja perustelee sen, että yhteiskuntamuodot tulevat kiertämättömästi vaihtumaan toisiksi. Lenin luonnehti tämän Engelsin teoksen nykyaikaisen sosialismin erääksi perusteokseksi.

Kuolemattomassa „Pääoma” teoksessaan Marx esitti nerokkaan analyysin kapitalistisen yhteiskunnan taloudellisesta kehityslaista ja tutki tätä yhteiskuntaa, sen syntymis-, kehitymis- ja rappeutumisprosessia. Tähän kokoelmaan on otettu „Pääoman” ensimmäisen osan kuuluisan 24. luvun seitsemäs, yhteenveto-kohta. Tässä kohdassa Marx tuo esiin kapitalistisen kasaantumisen historiallisen tendenssin, työväenluokan ja porvariston välisen ristiriidan kärjistymisen kiertämättömyyden, proletarisen vallankumouksen ja „pakkoluovuttajien pakkoluovuttamisen” kiertämättömyyden. „Pääoman” ensimmäistä osaa käsittelevä Engelsin resensio tutustuttaa laajoja lukijapiirejä Marxin tämän teoksen sisältöön. Siinä Engels osoittaa työväenluokan taistelun maailmanhistoriallisen merkityksen ja esittää lisäarvo-opin, joka on „Marxin taloudellisen teorian kulmakivi” (*Lenin*).

Tähän kokoelmaan kuuluu niin ikään kaksi teosta, jotka Marx on kirjoittanut työväen laajoja joukkoja varten. Ensimmäisen teoksen — „Palkkatyö ja pääoma” — pohjana ovat ne esitelmät, jotka Marx piti Brysselin saksalaisessa työväenyhdistyksessä vuonna 1847. Toisen teoksen — „Työpalkka, hinta ja voitto” — muodostavat Marxin kaksi selostusta, jotka hän piti Kansainvälisen Työväenliiton Pääneuvoston kahdessa istunnossa vuonna 1865. Näissä teoksissaan Marx esittää kansantajuudessa muodossa syvällisen teoreettisen analyysin niistä taloudellisista suhteista, joille porvariston luokkaherruus perustuu, selittää lisäarvon synnyn ja olemuksen ja vie lukijan vallankumoukselliseen johtopäätökseen: työväenluokan taistelu on välttämätöntä palkkaorjuuden hävittämiseksi.

Tieteellisen sosialismin eräänä perusteoksena on Engelsin teos „Asuntokysymyksestä”. Siinä arvostellaan proudhonilaisia asuntokysymyksen ratkaisemisehdotuksia; Engels tekee tästä arvostelusta syytöskirjelmän koko kapitalistista järjestelmää vastaan. Päinvastoin kuin proudhonistit ja muut sosialireformistit Engels korostaa sitä, että kapitalismin aikana ei asuntokysy-

mystä voida ratkaista. Hän näkee siinä tärkeän teoreettisen kysymyksen, joka koskee kaupungin ja maaseudun välisen vastakohtaisuuden hävittämistä, ja todistaa, että se on mahdollista vain kommunistisen yhteiskunnan oloissa.

Tieteellisen sosialismin perustajat olivat maailman proletariaatin ensimmäisiä organisaattoreita ja johtajia. Marxilaisuuden teorian luominen oli heti alusta pitäen erottamattomassa yhteydessä siihen taisteluun, jota Marx ja Engels kävivät luodakseen proletarisen puolueen. Kuten tunnettua, „Kommunistisen puolueen manifesti” on kirjoitettu ohjelmaksi Marxin ja Engelsin luomalle proletariaatin ensimmäiselle kansainväliselle kommunistiselle järjestölle — Kommunistien liitolle. Engelsin kirjoituksessa „Kommunistien liiton historiikka” tehdään lyhyt katsaus tämän järjestön toimintaan. Marxin toimintaa vuosien 1848—1849 Saksan vallankumouksessa on valaistu Engelsin kirjoituksessa „Marx ja „Uusi Reinin lehti””. Tunnetussa „Keskuskomitean vetoomuksessa Kommunistien liitolle” on tehty yhteenvedot vuosien 1848—1849 vallankumoustaistelusta ja muotoiltu väittämä keskeytymättömästä vallankumouksesta, jonka Lenin kehitti imperialismin aikakaudella teoriaksi porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kasvamisesta sosialistiseksi.

Kun työväenliikkeen uuteen nousuun pohjaten syntyi Kansainvälinen Työväenliitto (1864—1872), niin Marx otti tehtäväkseen tämän järjestön johtamisen ja kirjoitti sen „Perustamismanifestin” ja „Säännöt”, joissa hyvin yksinkertaisessa, kaikille työläisille ymmärrettävässä muodossa asetettiin tehtäväksi luoda kapitalismia vastaan käytävää taistelua varten itsenäinen proletarinen puolue.

Marx kirjoitti suurimman osan Kansainvälisen Työväenliiton asiakirjoista, muun muassa tähän kokoelmaan otetut kaksi Saksan ja Ranskan sotaa koskevaa adressia. Marxin klassillinen teos „Kansalaissota Ranskassa” oli myös kirjoitettu Kansainvälisen Työväenliiton adressiksi. Marxin kirjoitus „Proudhonista”, Engelsin kirjoitukset „Auktoriteetista”, „Venäjän yhteiskunnallisista suhteista” ja eräät muut kokoelmaan otetut kirjoitukset ja kirjeet kuvastavat selvästi sitä johdonmukaista taistelua, jota marxilaisuuden perustajat kävivät utooppisen ja

pikkuporvarillisen sosialismin kaikkia muotoja vastaan, työväenliikkeessä esiintyvää lahkolaisuutta vastaan.

Euroopan työväenliikkeen seuraavassa kehitysvaiheessa, jolloin eri maissa syntyi sosialistisia työväenpuolueita, Marx ja Engels kävivät maailman proletariaatin tunnustettuina johtajina taistelua näiden puolueiden lujittamiseksi avointa opportunistisuu-
tia, sovittelavaisuutta ja vasemmistolaista fraseologiaa vastaan. Tätä taistelua ilmentävät sellaiset teokset kuin edellä mainittu „Gothan ohjelman arvostelua”, „Esipuhe teoksen „Englannin työväenluokan asema” toiseen painokseen”, „Talonpoikaiskysymys Ranskassa ja Saksassa” ynnä muut tähän kokoelmaan otetut teokset.

Tähän kokoelmaan otetuissa teoksissa on esitetty sen vallankumouksellisen teorian perusteet, jota marxilaisuuden perustajat kehittivät ja täydellistivät väsymättömästi puolen vuosisadan ajan. Marxin ja Engelsin kuoltua II Internationalen johtajat vääristelivät porvariston mieliksi ja hyväksi Marxin vallankumouksellista oppia, pyrkivät muuttamaan sen kivettyneiden dogmien kokoelmaksi. Aikana, jolloin olivat lähestymässä ratkaisevat ottelut kapitalismia vastaan, oli suojattava marxilaisuuden vallankumouksellinen henki, häädetävä työväenliikkeen riveistä politikoiminen, luopuruus, proletariaatin asian pettäminen. Leninin suuri ansio on se, että hän suoritti „II Internationalen Augiaan-tallien perusteellisen tarkastuksen ja perusteellisen puhdistuksen”. Yhteiskuntatieteenä, oppina proletarisesta vallankumouksesta, proletariaatin diktatuurista, kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen teistä marxilainen teoria ei voi seisoa paikoillaan; sitä täytyy rikastuttaa uudella kokemuksella ja uusilla tiedoilla. Uusissa historiallisissa oloissa täytyi kehittää edelleen vallankumouksellista teoriaa, jonka perustan Marx ja Engels olivat laskeneet. „Voidaan liioittelematta sanoa, että Engelsin kuoleman jälkeen mitä suurin teoreetikko Lenin ja Leninin jälkeen Stalin ja muut Leninin oppilaat ovat olleet ainoita marxilaisia, jotka ovat vieneet eteenpäin marxilaista teoriaa ja rikastuttaneet sitä uudella kokemuksella proletariaatin luokkataistelun uusissa oloissa. Ja juuri siksi, että Lenin ja leniniläiset ovat vieneet eteenpäin marxilaista teoriaa, leninismi on marxilaisuuden edelleenkehittämistä, marxilaisuutta

proletariaatin luokkataistelun uusissa oloissa, imperialismiin ja proletaaristen vallankumousten aikakauden marxilaisuutta, maapallon kuudennella osalla saavutetun sosialismin voiton aikakauden marxilaisuutta” (NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi).

Rikastuttamalla marxilais-leniniläistä tiedettä uusilla teoreettisilla väittämällä Kommunistinen puolue vie sitä eteenpäin ja pitää sitä aina ohjeena toiminnassaan.

* * *

Kaikkien kokoelmaan otettujen Marxin ja Engelsin teosten käännökset on tarkastettu ja korjattu.

Kumpikin osa on varustettu nimi- ja asiahakemistolla. Tekijän huomautukset ovat alaviitteinä. Alaviitteinä olevissa toimituksen huomautuksissa on toimituksen erikoinen merkintä.

NKP:n Keskuskomitean Marxisin-leninisin instituutti

